

Berlin d. Czerwca 1851.

Johannis Strasse
N. 15

168

Kochany Papo!

Odebratem pierwszy arkusz drukowany Tomis-
yanów i bardzo Papie winszuję, że praca już tak
daleko doszła. A w tej chwili odbieram wiadomość,
że Papa powtórnie został diaduniem i zno-
wu winszuję. Koncewier zdaje się na dobre się
namyślił, żeby do nas się zagłosił, wszyscy jego
rodzice i krewni i przyjaciele potrwali mu ten
zamiar, więc znova winszuję Papie. Jeżeli pojedzie
do Londynu i do Paryża, to spodziewam się że przy-
gotuję Pana Klaczkę do projektu, którybym bardzo
mu chętnie ostrożnie zrobić w Paryżu imieniu,
jeżeli Papa pozwoli, ażeby kiedyś się zajął biblio-
teka Kórnicka. On jest ~~muzeum~~ pierwszego rzędu
gwiazdą czy kometa na horyzoncie polskim
literackim a przytem poświęca się teraz biblio-
grafii i pracuje po bibliotekach Paryżskich. Jeżeli
Bóg da kiedyś i mnie popracować w bibliotece
Kórnickiej, to bym bardzo pragnął mieć takiego współ-
pracownika, ale z nim trzeba być bardzo ostrożnym,
bo choć to niezmiernie serdeczny i potulny chto-
wiek z jednej strony, to z drugiej troszkę obraźliwy
i bardzo drażliwy w niektórych pytaniach mianowicie
pieniężnych

168
Fesllo autor ^(broszury) "Die Dinsten Kegemonen."
Mojemu stolarzowi zastawitem 7 tab. bez
2^{ch} Złotykh za modele przestane Pape --
Bardzo się cieszę, że Pape znów na deputowanego
obrano, bo nie wątpię, że to nie bez wpływu na
kółko Polskie w Berlinie zostanie. Wprawdzie
jestem aż nadto przekonany, że prace Papy
w domu daleko są ważniejsze a przynajmniej
żywniejsze i obfitsze w owoce jak przyszte Ber-
lińskie, ale to nic nie szkodzi, dobrze, że się
Papa znów w politycznym świecie pokazuje.

A teraz co do mnie tak się rzeczy mają.
Niezawodnie, żeby nie zaszkodziło spróbować, czyż-
mi niechcieli Prusacy opuścić egzaminu z tego
wyjąwszy w matematyce. Gdyby Pape Pan König
przez tydzień nie był potrzebny, i gdyby chciał
się podjąć podróży do Berlina, toby ~~to~~ daleko
lepiej było, jak żeby Pape sam przyjechał. Cho-
dzi tu tylko o to, ażeby ktoś w Pape imieniu po-
szedł do księcia Radziwiłła i spytał go się
o następujące rzeczy: Czy prawda, że zdaniem
księcia Polacy powinni służyć w wojsku i sta-
wać się o stopnie wojskowe, czyż przeciwnie,
i sam tylko książę wyjątek stanowi - czy on chce
popierać kierunek taki i czy mnie radzi

stawić na awans czy nie - Czy on myśli, że rząd
mnie się chce porządek jako demagoga jakiego, czyż
trzyma się dawnej absolutnych rządów zasady
obsadzania stopni wojskowych synami arysto-
kratycznych i rodziny i czy i względem mnie tę
zasadę chce zastosować - że jeżeli rząd mnie
tylko niedowierza, że mi dał dostatecznie do-
wody jasnego pojmowania obowiązków wojsko-
wych, że przeszedłszy przez dwa lata próby,
ciężkiej i twardej służby podrzędnej, po dwóch
latach nauki musiałem się czegoś nauczyć
do czegoś przyzwyczaić, a o wielu rzeczach
zapomnieć i że niejedno drażliwe rżepić uru-
cie, chyba, że rząd myśli, że aż nadto słusne
mam ja tak jak wielu innych powody do uskar-
żania się wtedy zapewne da się to zastosować
do rządu, że ludzom którymś skrzywdzi-
li nigdy nie odwierzamy. Jeżeli zaś rząd
nie tylko mi niedowierza ale mnie
nawet niecierpi, ~~to~~ to zaraz się usunie
i nie będzie wystawiał Pana Ministra
na suszenie sobie głowy, jakimby prawym
sposobem mi szkodzić. że ja nie wątpię, że
prawodawstwo i wszelkie przepisy pruskie jak
wszelkie inne najgorsze, choć może nie w tak
wysokim stopniu, zawarowane tysiączeni

paragrafami usprawiedliwily z Tatwości wszel-
ki gwałt i każdą niesprawiedliwość, że owym
tutaj summum ius summa injuria,
że się więc upierać nie będziemy, że nawet
Pana Ministra nie chcemy w ambasad
wprowadzać rozpytaniami, że do księcia be-
dziemy odpowiedzi czekać. Dajmy nato, że
księżę natężony, albo znając tradycyjne
dzieje państwa, któremu sturzy, będzie chciał
poturzędnie Taskawie odpowiedzieć, no to
nie trudno będzie Panu Königowi wyperswado-
wać mu, że dosyć ogłady ogólnej mam,
ażebym mógł pod tym względem mundur
pruskiego officera nosić, świadczy reszta
o tem i mi wszyscy, z którym się radko
bardzo widują inni kandydaci na officerów
pruskich. Jedyny warunek któryby mi mo-
gli postawić byłby stworzenie egzaminu
w matematyce. Bo inne wypełnitem
nad wszelkie wymagania tak praktyczne
jako i teoretyczne. Może, żeby księżę
Radziwiłł mógł zrobić swą Panu
Ministrowi na te mate sprzećności za-
chodzące w mojej sprawie i możeby wyjednać
cofniecie rozkazu, a nie, to go P. König będzie
prosił o wystawienie się wtopu dla mnie do Lon-
dynu. Konie, żeby nie zwlekać odpowiedzi w przy-
szłym liście napiszę, że cegobym wolat, żeby to Pan König zrobił
a nie Papan. — Sciskam serdecznie. — Jan Dział